

Notat
om Naturklagenævnets afgørelse
om fredning uden erstatning
af Farum præstegårdsjord

Naturklagenævnet har den 30.11.2009 fremsendt afgørelse om fredning uden erstatning af Farum præstegårdsjord - Storebjerg m.v.

Afgørelsen ændrer fredningsnævnets tidligere afgørelse, der tilkendte menighedsrådet (præsteembedet) en erstatning på 111.900 kr. for restriktioner for den landbrugsmæssige anvendelse.

Kirkeministeriet og Helsingør stiftsøvrighed har udtalt sig i sagen - idet det bl.a. er anført, at lovændringen i 2004 skete bl.a. under henvisning til, at den var en lovfæstelse af den hidtidige praksis for ydelse af erstatning på området, hvorefter folkekirkens kirkelige myndigheder (selvejende kirker og præsteembeder) har oppebåret fredningserstatninger.

Naturklagenævnet udtaler enstemmigt:

”Naturklagenævnet finder - af de grunde som By- og Landskabsstyrelsen og Kammeradvokaten har anført - at Folkekirken må anses som en selvstændig offentlig institution, og at Folkekirkens ejendomme, der forvaltes af menighedsrådene under Kirkeministeriets og stiftsøvrighedernes tilsyn, må betragtes som offentligt ejede arealer, jf. naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, 3. punktum, med den virkning, at der ikke skal betales fredningserstatning ved fredning af disse arealer, med mindre den fredede ejendom er erhvervet med henblik på midlertidig besiddelse. Det forhold, at spørgsmålet om at afskære Folkekirkens kirker og præsteembeder for erstatning ikke har været særskilt overvejet i forbindelse med lovændringen i 2004 af naturbeskyttelsesloven, kan ikke føre til andet resultat.

I denne sag betyder det, at der ikke tilkendes erstatning for de arealer, der tilhører Farum Præsteembede ved Farum sogns menighedsråd.” Denne fortolkning af bestemmelsen, som Naturklagenævnet - bl.a. bestående af 2 højesteretsdommere - har fulgt, indebærer, at folkekirken sidestilles med staten og kommunerne og ikke fremover kan komme i betragtning til erstatninger i anledning af naturbeskyttelsesfredninger.

Det fremgår sidst i afgørelsen, at Naturklagenævnets afgørelse om erstatningsudmålingen efter naturbeskyttelseslovens § 45 kan påklages til Taksationskommissionen. Af den nævnte bestemmelse fremgår det dog, at afgørelser efter § 39, stk. 1, 3. pkt. ikke kan påklages til Taksationskommissionen.

Kirkeministeriet tilkendegiver foreløbigt telefonisk, at:

- Afgørelsen helt principielt har taget stilling til spørgsmålet om folkekirkelige myndigheds muligheder for at opnå erstatning i naturfredningssager.
- Det giver ingen mening at forsøge at påklage erstatningsudmålingen, idet Naturklagenævnet har revurderet folkekirkens præsteembeders adgang til at modtage erstatning i tilfælde af en fredning.
- Afgørelsen påklages således ikke.
- Efter den nye praksis vil folkekirkelige myndigheder fremover være afskåret fra at rejse krav om erstatning i f.m. naturfredningssager.
- Afgørelsens konsekvenser vil eventuelt blive overvejet på politisk plan.

14.12.2009

Thorkil Bo Jørgensen